

ר' יהודה אָמר, מאי טעמא בכל יומא ויומא פתויב, ויהי ערב ויהי בקר. למנדע, דהא לית יומא בלא ליליא, ולית ליליא בלא יומא, ולא אתיהיב לאפרשא.

אמר רבי יוסי, ההוא יום דנפק אור קדמאה, אתפשט בפולהו יומי, דכתיב יום בפוליהו. אמר רבי אלעזר, ממשמע דכתיב בפוליהו בקר, ולא בקר אלא מסטרא דאור קדמאה. רבי שמעון אמר, יומא קדמאה אזיל עם פוליהו, ופוליהו בגין לאחזאה דלאו בהו פירוודא, וכלא חד.

ויאמר אלהים יהי אור, אתפשטותא דהאי אור לתתא. ואלין אינון מלאכיא דאתבריאו ביומא קדמאה, דאית לון קיומא לאתקיימא בסטרא זמינא.

וירא אלהים את האור. את, לאכללא אספקלריא דלא נהרא, עם אספקלריא דנהרא, דאתמר ביה כי טוב. אמר רבי אלעזר, את, לאכללא ולאסגאה אינון מלאכין, דאתיין מסטרא דאור דא, וכלהו נהירין בקדמיתא, בקיומא שלים.

יהי רקיע בתוך המים, אמר רבי יהודה, אתפרישו מיין עילאין ממיין תתאין. רקיע, פשיטותא דמיין. והא איתמר ויהי מבדיל בין מים למים בין מיין עילאין למיין תתאין.

ויעש אלהים את הרקיע. דעביד פה עבידתא בסגיאנו עלאה. יהי רקיע לא כתיב, אלא ויעש, דאסגי ליה ברבו סגיא.

אמר רבי יצחק, בשני אתברי ביה גיהנם, לחייבי עלמא. בשני אתברי ביה מחלוקת. בשני לא אשתלים ביה עבידתא. בגיני כך לא כתיב ביה כי טוב, עד דאתא יום

רבי יהודה אומר, מה הטעם שבכל יום ויום פתויב ויהי ערב ויהי בקר? להודיע שאין יום בלי לילה ואין לילה בלי יום, ולא נתן להפרידם.

אמר רבי יוסי, היום ההוא שיצא האור הראשון התפשט בכל הימים, שפתויב בכלם יום. אמר רבי אלעזר, ממשמע שפתויב בכלם בקר, ואין הבקר אלא מצד האור הראשון. רבי שמעון אמר, היום הראשון הלך עם כלם, וכלם בו, כדי להראות שאין בהם פרווד והכל אחד.

ויאמר אלהים יהי אור (בראשית א א), התפשטות האור הזה למטה, ואלו הם המלאכים שנבראו ביום הראשון, שיש להם קיום להתקיים בצד הימין.

וירא אלהים את האור (שם א ד), את - להכליל את האספקלריה שאיננה מאירה עם האספקלריה המאירה, שנאמר בו כי טוב. אמר רבי אלעזר, את - להכליל ולרבות את אותם המלאכים שבאים מצד האור הזה, וכלם מאירים בראשונה בקיום שלם.

יהי רקיע בתוך המים (שם א ו), אמר רבי יהודה, בזה נפרדו המים העליונים מן המים התחתונים. הרקיע - התפשטות המים. והרי נתבאר (שם) ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים העליונים לבין המים התחתונים.

ויעש אלהים את הרקיע (שם א ז), שעשה בו מעשה בגדל עליון. לא כתוב יהי רקיע, אלא ויעש, שהגדילו בגדל רב.

אמר רבי יצחק, בשני נברא בו גיהנם לרשעי העולם, בשני נבראה בו המחלוקת, בשני לא נשלם בו המעשה, משום כך לא כתוב בו כי טוב, עד שבא היום השלישי שנשתלם בו המעשה.